

FIFTH SESSION
CHAIRMAN: PROF. DR. RAHŞAN ÖZEN
22 MAY 2014 THURSDAY 09.00-10.15

KRONİK VE KRİTİK HASTA İLE HAYVAN ETKİLEŞİMİ

Cebraail Yılmaz,¹ Nermin Ersoy²

¹ Postgraduate, Kocaeli University, Faculty of Medicine, Institute of Health Sciences, Dept. of History of Medicine and Ethics, Kocaeli, drcebrail@mynet.com

² Prof., Kocaeli University, Faculty of Medicine, Dept. of History of Medicine and Ethics, Kocaeli, nersoy@kocaeli.com.tr

Mağara resimlerinden tespit edilen birçok çizimde hayvan ve insan figürlerinin bir arada bulunması, yazılı tarih öncesinden bu yana insanların hayvanlarla etkileşim içinde olduğunun önemli bir kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Eski uygarlıklardan Mısır'da öldükten sonra tekrar beraber olabileceklerini düşündükleri için ölen kişi ile kedi gibi evcil hayvanların gömüldüğü ve bu hayvanların resimlerinin mezar taşlarına çizildiği görülmektedir. Bu uygarlıkların tıbbını oluşturmuş olan animist görüşe göre tarih öncesi hekimine bakıldığında hayvanların özel güçleri olduğuna ve tedaviye yardım edebileceklerine inanılmasından dolayı hekim hangi hayvandan geldiğine inanıyorsa onun sembolü olan giysi ve şekilleri taşıyordu. Bunun yanında Antik Yunan döneminde hastaların yaralarının köpeklere yalıtılarak iyileştirilmeye çalışılması tedavi ve hayvan etkileşiminin varlığına iyi bir örnektir.

9. yüzyılda ilk defa hayvanların tedavide kullanılmasına ilişkin bilgi Belçika, Gheel'den gelmektedir. Bu rapor günümüzde bile çok sayıda bilim insanının, hayvanların teröpatik etkileri üzerine çalışmalar yapmasına neden olmuştur. Bu çalışmalar sonucunda hayvan destekli tedavinin hastalar üzerinde fizyolojik, psikolojik ve sosyal etkileri olduğu gösterilmiştir.

Günümüzde hayvan destekli tedavi, sağlığın korunması ve geliştirilmesi, hastalıkların önlenmesi, tedavi edilmesi ve özellikle kronik ve kritik hastalıkları bulunan hastaların tedavisinde tamamlayıcı tedavi olarak kullanılmaktayken ne yazık ki ülkemizde henüz yaygın değildir. Bu bağlamda çalışmamızda hayvan destekli tedavinin tarihçesi ile kronik ve kritik hastalar üzerindeki etkileri ele alınarak ülkemizde de bu uygulamaların başlatılması ve yaygınlaştırılabilmesi için araştırmaların yapılması gerektiği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hayvan destekli tedavi; İnsan-hayvan etkileşimi; Kronik ve kritik hasta.

ANIMAL INTERACTION WITH CHRONIC AND CRITICAL PATIENT

In many of drawings seen in cave painting, combination of animal and human figures is an important evident that people has been in an interaction with the animals from the prehistoric age to these days. Among the earlier civilization in Egypt, pets such as cats was buried with the person who died and these pets' figures were drawn on the tombstone, because the people of that civilization believed that after death they would be together. To the animist point of view, which created those civilizations' medicine, the doctors of prehistoric age put on clothes with the symbols and forms of the animal effects of which he believed, because of the common belief of those times that animals had special powers and assisted the treatment. Besides, in Ancient Greek period, trying to cure a patient through licking the injuries by dogs is a good example for treatment and animal interaction.

In 9th century, the first knowledge about the usage of the animals in treatment is coming from Belgium, Gheel. This report even today led many scientist to study therapeutic effects of animals. These studies has showed that animal-assisted treatment has physiological, psychological and social effects on patients.

Today, whereas animal-assisted treatment is used as complementary in preventing illness and curing it, and especially in treatment of chronic and critical patients, it is not used commonly in our country. In this context, through our study, the history of animal-assisted treatment, its effects on chronic and critical patients, and necessity of starting and promoting these applications in our country will be discussed.

Keywords: Animal assisted therapy; Human-animal interaction; Chronic and critical patient